

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 21585-2022

Medewerker	:	Anita de Jong
Team	:	Leefomgeving
Datum	:	21 april 2022
Portefeuillehouder	:	wethouder H. Olthof

<p>BIJLAGEN:</p> <p>☒ Aanvraag cofinanciering zaak 20279-2022</p> <p>☒ Beschikking (brief) zaak 20279-2022</p> <p>☒ Evaluatie Leader periode 2014-2022</p>
<p>AFSTEMMING MET</p> <p>☒ portefeuillehouder Hans Olthof</p> <p>☒ team Bedrijfsvoering</p> <p style="padding-left: 20px;">☒ financieel, Hans Schutte</p>
<p>☒ Actief openbaar</p> <p>☐ Niet actief openbaar</p> <p>☐ Actief openbaar, eerst contact met steller van deze adviesnota</p>
<p>ONDERWERP</p> <p>Cofinanciering nieuwe LEADER bijdrage LAG transitieperiode 2023-2027 (met uitloop tot en met 2029)</p>

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. Akkoord te gaan met de cofinanciering van € 466.666,- voor een nieuwe leaderperiode, het leaderproject "beheer- en uitvoeringskosten Leader Salland Transitieperiode 2023-2027 (met uitloop tot en met 2029)";
2. De kosten in meerjarenperspectief op nemen in de Kadernota 2023-2026 als nieuw beleid en integraal af te wegen bij de Begroting 2023-2026 (€ 77.778 in 2023, € 116.667 in 2024, € 116.667 in 2025, en € 116.667 in 2026);
3. Akkoord te gaan met de intentieverklaring ten behoeve van een subsidieaanvraag voor de ontwikkeling van het nieuwe Leaderprogramma in Salland.

SAMENVATTING

Salland is gestart met de ontwikkeling van de nieuwe Leaderperiode 2023-2027. De gemeenten in Salland (Deventer, Raalte en Olst-Wijhe) en het Waterschap Drents Overijsselse Delta en Rijn en IJssel worden gevraagd weer mee te werken aan de ontwikkeling, de uitvoering en de cofinanciering van dit Leaderprogramma. Met LEADER kan een forse multiplier worden gecreëerd. In de voorgaande Leaderperiode leverde elke Euro die door Europa is geïnvesteerd in Leader Salland een investering op van ongeveer 8 Euro. Op 1 juli 2021 is in Salland 1,68 miljoen Euro beschikbaar aan in totaal 29 Leader projecten. Bij het uitgangspunt van een totale investering van 16,7 miljoen Euro, is de vermenigvuldigingsfactor ten opzichte van het EU budget zelfs 10. De verschillende Leaderprojecten zullen bijdragen aan duurzaamheidsdoelstellingen. Zeker nu voor de periode 2023-2027 een deel van de financiering vanuit de EU gekoppeld gaat worden aan de doelstellingen op het gebied van klimaat, milieu, water en biodiversiteit.

INLEIDING

Ontwikkelingen Leader De Kracht van Salland

In Salland wordt al jaren met succes gewerkt aan het Leaderprogramma De Kracht van Salland. De Lokale Actie Groep (LAG) is voornemens een nieuwe aanvraag te doen voor een Leaderprogramma in Salland voor de periode 2023-2027. Daarvoor is ook weer cofinanciering nodig van de gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte en het Waterschap Drents Overijsselse Delta. Vanuit de LAG is een brief verstuurd met de huidige stand van zaken en met het verzoek aan de gemeenten en het waterschap om ook het nieuwe Leaderprogramma te co-financieren; zie bijlage. Ook is de evaluatie van het huidige Leaderprogramma 2015-2020 bijgesloten. Op dit moment bevindt het Leaderprogramma zich in een transitiefase dat loopt van 2021-2023. Voor de periode 2023-2027 kan Salland zich opnieuw aanmelden als Leadergebied. De intentie is er om dat vanuit Salland ook weer te doen. Omdat de afgelopen jaren in Salland het Leaderprogramma succesvol is verlopen (en nog steeds loopt) is men voornemens een aanvraag te doen voor een zo maximaal mogelijk aan te vragen EU-budget.

Ontwikkelingen Leader 2023-2027

Leader is onderdeel van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) dat in een nieuwe vorm van start gaat. Het programma loopt van 2023 tot en met 2027, met een uitloop tot eind 2029. Nederland heeft voor het GLB een Nationaal Strategisch Plan (NSP) ingediend bij de Europese Commissie. Dit is opgesteld door het Rijk, de provincies en Unie van Waterschappen. In de nieuwe periode zal een groter deel van de GLB-middelen naar Leader gaan. Het NSP beschrijft dat Leader niet alleen wordt ingezet voor brede plattelandontwikkeling (leefbaarheid, sociale cohesie, economische versterking), maar ook voor klimaat, milieu, water en biodiversiteit. Deze laatste thema's hebben binnen het NSP een hoge prioriteit. Daarnaast zal het in de nieuwe periode eenvoudiger worden om een Leader bijdrage aan te vragen en te verantwoorden. De initiatiefnemers zullen niet meer alle betaalde kosten moeten declareren, maar laten zien dat het project is gerealiseerd (output). Ook zal de Leaderbijdrage als voorschot worden betaald in plaats van achteraf op basis van betaalde kosten. Daardoor wordt het makkelijker en gebruiksvriendelijker gemaakt voor initiatiefnemers van projecten.

Stappen ontwikkelingen Leader De Kracht van Salland 2023-2027

Om opnieuw als Leadergebied geselecteerd te worden, moet er in dit najaar een Lokale Ontwikkelingsstrategie (LOS) ingediend worden bij de provincie Overijssel. In de LOS staan de thema's, doelen, beoogde resultaten, werkwijze, selectiecriteria, organisatie en financiering beschreven. Deze LOS wordt opgesteld voor en door Sallanders. Voor de ontwikkeling van de nieuwe LOS 2023-2027 is het vereist om een visie te hebben opgesteld met de samenleving. Op dit moment wordt er gewerkt aan de ontwikkeling van de Visie De Kracht van Salland door verschillende activiteiten uit te voeren. Dialooggesprekken met Sallanders, de werkconferentie 'Reuring in Salland' en het organiseren van avonden met de samenleving zijn onderdeel hiervan. Begin december 2022 kan de LOS Leader De Kracht van Salland 2023-2027 ingediend worden bij de provincie Overijssel.

Budgetten voor Leader 2023-2027

De Provincie Overijssel stelt als eis bij het indienen van de nieuwe LOS of de publieke cofinanciering (van gemeenten en waterschappen) is gegarandeerd voor de periode 2023-2027. De Lokale Actie Groep Leader Salland maakt op basis van ervaringen uit de vorige twee Leader programma's de inschatting dat er behoefte is aan een EU-budget van 2 miljoen Euro voor brede plattelandontwikkeling in Salland. En daarnaast dat voor de nieuwe doelen (klimaat, milieu, water en biodiversiteit) een EU-budget nodig is van 1,33 miljoen Euro. Dit is besproken en dit uitgangspunt is akkoord bevonden in het Bestuurlijk Overleg met gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Deventer op 17 maart 2022, in de vergadering van De Lokale Actie Groep - Leader De Kracht van Salland op 30 maart 2022 en het Bestuurlijk Overleg Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) met de drie gemeenten en waterschap op 30 maart 2022. Het voorstel voor het Financieringsplan Leader De Kracht van Salland 2023 – 2027 (met uitloop tot en met 2029) staat in tabel c weergegeven.

Evaluatie Leader Kracht van Salland 2014-2022- kort uiteengezet, bijlage

De Kracht van Salland is een netwerk/broedplaats waar ideeën worden omgezet in goede projecten met toegevoegde waarde voor 'planet, people en profit'. Een deel van deze projecten kunnen worden gefinancierd met een eenmalige bijdrage vanuit het programma Leader Kracht van Salland. Deze bijdrage is bedoeld voor de versterking van het platteland. Het Europese POP3 programma, waar Leader onder valt, liep van 2014 tot en met 2020 (met uitloop tot met 2022 om de lopende projecten af te ronden).

Vanaf 2015 tot nu toe zijn er 30 Leaderprojecten gerealiseerd of nog in uitvoering. De Lokale Actie Groep Leader Salland had op basis van de ervaringen uit de vorige Leaderperiode een EU budget gevraagd van 2 miljoen Euro. Gezien het beperkte budget en het relatief kleine gebied is er een EU budget van 1 miljoen Euro aan Salland toegekend. Gaandeweg bleek (net als in de vorige Leader periode) dat er in Salland veel bottom up projecten tot stand komen. In andere gebieden liep het minder goed. Daarom werd besloten om extra budget over te hevelen naar Salland. Daardoor is het EU budget dat in Salland aan Leader projecten is toegekend alsnog ongeveer 2 miljoen Euro geworden. Dat komt overeen met de inschatting vooraf.

Naast het EU budget van 2 miljoen Euro heeft de Provincie Overijssel 1 miljoen Euro en de gemeenten en waterschappen samen ook 1 miljoen Euro geïnvesteerd. Hiervoor hadden de drie DOWR gemeenten ieder 300.000 Euro aan cofinanciering toegezegd. Voor het Waterschap Drents Overijsselse Delta was dit 100.000 Euro. Naast de publieke bijdrage zorgen de initiatiefnemers van de projecten zelf ook voor een grote private bijdrage. In totaal is er in 2021 zo'n **13 miljoen Euro** in Salland geïnvesteerd. Dat betekent dat 1 Euro van een gemeente een investering van 43 Euro in Salland heeft opgeleverd (gemiddeld 14 Euro in elke gemeente). Voor het Waterschap levert elke Euro een investering in Salland van 130 Euro op. *Dit zijn grote multipliers.* In de bijlage zit de uitgebreide evaluatie.

Cofinanciering

Voor de kosten die gemaakt worden voor het opstellen van de Visie en LOS (werkconferentie, bijeenkomsten, schrijven, etc.) kan een subsidie aangevraagd worden bij Provincie Overijssel. Hiervoor is het nodig dat gemeenten en waterschap een intentieverklaring afgeven dat ze akkoord gaan met het ontwikkelen van een nieuwe LOS voor de periode 2023-2027. In de bijlage is deze intentieverklaring weergegeven.

Landelijk is de verwachting dat het EU budget per Leadergebied gemiddeld ongeveer 2 miljoen Euro zal zijn. Daarvan is 60% bedoeld voor brede plattelandsontwikkeling (leefbaarheid, sociale economische ontwikkeling) en 40% voor klimaat, milieu, water en biodiversiteit.

De verhouding voor cofinanciering is volgens het NSP 80% EU – minimaal 10% Provincie – minimaal 10% Gemeenten en waterschappen. In de vorige Leader programma's was de verhouding 50% EU – 25% Provincie – 25% Gemeenten en waterschappen. De nieuwe verhouding (80-10-10) betekent dat er minder cofinanciering nodig is, maar de totale investering zal daardoor een stuk lager worden. De provincies zijn in overleg over de cofinancieringsverhouding. Er wordt gesproken over een 'top up' zodat het verhouding blijft zoals het was (50-25-25) en het investeringsvolume op peil blijft. Op dit moment is hierover nog geen besluit genomen.

De Lokale Actie Groep Leader 'Salland' maakt op basis van ervaringen uit de vorige twee Leader programma's de inschatting dat er behoefte is aan een EU budget van 2 miljoen Euro voor brede plattelandsontwikkeling in Salland. Dat komt overeen met de resultaten van de vorige Leader periodes. Daarnaast is voor de nieuwe doelen (klimaat, milieu, water en biodiversiteit) een EU budget nodig van 1,33 miljoen Euro. Dit is 40% van het totale EU budget. Leader kan bijdragen aan projecten zoals 'Salland Loont' (nieuwe verdienmodellen voor transitie naar natuur inclusieve landbouw). Het uitgangspunt is een cofinancieringsverhouding van 50-25-25, zodat het investeringsvolume op peil blijft en zodat er in ieder geval voldoende is gereserveerd (aangezien er op dit moment landelijk nog geen besluit is genomen).

De opties/rekenvoorbeelden voor Leader 2023 – 2027

Optie A – Uitgaande van gemiddelde budget per Leadergebied - zonder top up

	EU 80%	Provincie 10%	Gemeenten/Waterschap 10%	Privaat	Totaal
Leader normaal 60%	1,2 miljoen	150.000 Euro	150.000 Euro	1,5 miljoen	3 miljoen
Leader groen 40%	800.000 Euro	100.000 Euro	100.000 Euro	0 ?	1 miljoen
Totaal	2 miljoen	250.000 Euro	250.000 Euro	1,5 miljoen	4 miljoen

Optie B – Uitgaande van gemiddelde budget per Leadergebied – met top up

	EU 50%	Provincie 25%	Gemeenten/Waterschap 25%	Privaat	Totaal
Leader normaal 60%	1,2 miljoen	600.000 Euro	600.000 Euro	2,4 miljoen	4,8 miljoen
Leader groen 40%	800.000 Euro	400.000 Euro	400.000 Euro	1,6 miljoen *)	3,2 miljoen
Totaal	2 miljoen	1 miljoen Euro	1 miljoen Euro	4 miljoen	8 miljoen

*) Het is nog niet zeker óf en hoeveel private bijdrage nodig is voor onderdeel 'Leader groen'. Als er helemaal geen private bijdrage voor 'Leader groen' nodig is, dan wordt de totale investering 6,4 miljoen.

Optie C - Ambitie van De Kracht van Salland

	EU	Provincie	Gemeenten/Waterschap	Privaat	Totaal
Leader normaal 60%	2 miljoen 50%	1 miljoen 25%	1 miljoen 25%	4 miljoen	8 miljoen
Leader groen 40%	1,33 miljoen 80%	166.000 Euro 10%	166.000 Euro 10%	0 miljoen	1,66 miljoen
Totaal	3,33 miljoen	1,16 miljoen	1,16 miljoen	4 miljoen	9,66 miljoen

- Budget voor het 'normale' Leaderprogramma blijft zoals het nu is. Dus EU bijdrage van 2 miljoen Euro.
- De cofinanciering blijft in de verhouding 50% Eu – 25% provincie – 25% gemeenten/waterschap
- Daarnaast komt extra budget voor groene doelen. Dat komt er boven op.

- De cofinanciering voor dit deel is in de verhouding 80% EU – 10% provincie – 10% gemeenten/waterschap
- Dit deel kan worden ingezet voor groene Bottom-up projecten, zoals Salland Loont. Het is voor 'eenmalige kosten', niet voor jaarlijkse vergoedingen.
- Het is nog niet zeker óf en hoeveel private bijdrage nodig is voor onderdeel 'Leader groen'. Als er geen private bijdrage voor 'Leader groen' nodig is, dan wordt de totale investering 9,66 miljoen.
Als de private bijdrage voor Leader groen 50% is, dan wordt de totale investering 11,33 miljoen.

BESTUURLIJKE PRINCIPE AFSPRAAK

De verhouding van de cofinanciering blijft zoals het was (50-25-25) waardoor het investeringsvolume op peil blijft- OPTIE C. Dit is besproken en in principe akkoord bevonden in het Bestuurlijk Overleg met gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Deventer op 17 maart 2022 en in de vergadering van De Lokale Actie Groep - Leader De Kracht van Salland op 30 maart 2022 en ook in het Bestuurlijk Overleg Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) met de drie DOWR gemeenten en waterschap op 30 maart 2022.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

1. De subsidietoekenning is een beslissing van het college van B&W, zoals ook opgenomen in het programma De Kracht van Salland. Voorgesteld wordt een budget van € 466.666,- beschikbaar te stellen voor het Leaderproject 'beheer en uitvoeringskosten Leader Salland transitieperiode 2023-2027 (met uitloop tot en met 2029), de kosten in meerjarenperspectief op te nemen in Kadernota 2023-2026 als nieuw beleid en integraal af te wegen bij de Begroting 2023-2026.

	EU	Provincie	Gemeenten en waterschappen	Privaat	Totaal
Brede plattelandsontwikkeling (sociaal economisch) 60%	2 miljoen	1 miljoen	1 miljoen (3 ton per gemeente en 1 ton waterschap)	4 miljoen	8 miljoen
Klimaat, milieu, water, biodiversiteit 40%	1,33 miljoen	666.666 Euro	166.666 Euro (166.666 Euro per gemeente/waterschap)	... ? *	2,66 miljoen
Totaal	3,33 miljoen Euro	1,66 miljoen Euro	1,66 miljoen Euro	4 miljoen Euro	10,66 miljoen Euro

De gevraagde cofinanciering voor de Leaderperiode 2023 – 2027 is:

- 466.666 Euro per gemeente (Deventer, Olst-Wijhe en Raalte). Hiervan is 300.000 Euro bedoeld voor cofinanciering van brede plattelandsontwikkeling. Dit komt overeen met het huidige Leaderprogramma. Daarnaast is 166.666 Euro bedoeld voor 'nieuwe' Leaderdoelen klimaat, milieu, water en biodiversiteit.
- 266.666 Euro van waterschap Drents Overijsselse Delta. Hiervan is 100.000 Euro bedoeld voor cofinanciering van brede plattelandsontwikkeling. Dit komt overeen met het huidige Leaderprogramma. Daarnaast is 166.666 Euro bedoeld voor 'nieuwe' Leaderdoelen klimaat, milieu, water en biodiversiteit.

*Het is nog niet duidelijk óf en hoeveel private bijdrage wordt gevraagd voor het onderdeel 'klimaat, milieu, water en biodiversiteit'. De hoogte van de private bijdragen kan variëren per type project.

De totale investering in Salland zal minimaal 10,66 miljoen Euro zijn. In de praktijk zal het vele malen hoger zijn. De multiplier voor gemeenten is minimaal 23. Dat wil zeggen: met 1 Euro van gemeente wordt 23 Euro in Salland geïnvesteerd. Voor het waterschap is de multiplier minimaal 25.

BEOOGD RESULTAAT

Dekking van de kosten van de Leadergroep van 1 mei 2023 tot 1 mei 2027 door subsidie aan te vragen voor de beheer- en uitvoeringskosten voor de Leadergroep Salland voor de periode 1 mei 2023 tot 1 mei 2027 (met uitloop tot en met 2029).

ARGUMENTEN

- 1 In het POP3 programma Leader dragen de gemeenten en waterschappen bij aan de financiering van het gehele programma. Dus ook gezamenlijk voor het Leaderproject Beheer- en uitvoeringskosten van de LAG.
- 2 De kosten van de Leadergroep inclusief de kosten van de leader coördinator worden gedekt uit dit project.
- 3 Het Leaderprogramma is de afgelopen jaren in Salland zeer succesvol geweest. Een groot aantal zeer verschillende projecten in de drie gemeenten vanuit de samenleving zijn gefinancierd door Leader (max 50% subsidie van de overheden en 50% eigen bijdrage). In Salland zijn altijd voldoende aanvragen wat resulteerde dat er in de huidige Leaderperiode niet alleen de toegezegde 1 mln. Europees budget is gebruikt maar 1 mln. extra uit andere gebieden waar nog ruimte in het EU-budget over was. Dit geeft mogelijkheden tot investeringen op het platteland die bijdragen aan de leefbaarheid van het platteland. En in de nieuwe periode ook aan projecten met 'nieuwe' Leaderdoelen klimaat, milieu, water en biodiversiteit.

RISICO'S (financieel/juridisch)

Het Leaderprogramma De Kracht van Salland kan alleen doorgaan als alle co-financierende partijen (gemeente Deventer, Raalte en Olst-Wijhe en Waterschap Drents Overijsselse Delta) de intentie uitspreken het programma te co-financieren.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

De subsidietoekenning is een beslissing van het college van B&W, zoals ook opgenomen in het programma De Kracht van Salland. Voorgesteld wordt een budget van € 466.666,- beschikbaar te stellen voor het Leaderproject 'beheer en uitvoeringskosten Leader Salland transitieperiode 2023-2027 (met uitloop tot en met 2029)'. De kosten in meerjarenperspectief op nemen in de Kadernota 2023-2026 als nieuw beleid en integraal af te wegen bij de Begroting 2023-2026. Hieronder het financieel overzicht Leaderbijdrage 2023-2027

LEADER BIJDRAGE	LAG		PERIODE 2023-2027
			nieuwe periode vanaf 1 mei 2023
PERIODE 2023-2027	totaal	10.666.000	t/m 1 mei 2027
PRIVATE PARTIJ		4.000.000	
PER SALDO TE DEKKEN		6.666.000	
EU 50%	3.333.000		v
PROVINCIE 25%	1.666.500		v
GEMEENTEN 25%	1.666.500		v
TOTAAL		6.666.000	
	BREDE PLATTELAND	KLIMAAT, MILIEU,	TOTAAL
Bijdrage Deventer	300.000	166.666	466.666
Bijdrage Raalte	300.000	166.666	466.666
Bijdrage Olst-Wijhe	300.000	166.666	466.666
Waterschap	100.000	166.666	266.666
Nog te dekken	1.000.000	666.664	1.666.664
Looptijd 5 jaar	gemiddeld 4 jr	116.667	
VERDELING IN JAREN TOTAAL PAKKET			
Verdeling jaren	Bedrag	maanden	
2023	77.778	8	
2024	116.667	12	
2025	116.667	12	
2026	116.667	12	
2027	38.889	4	
TOTAAL BIJDRAGE O-W	466.666	48	
Looptijd 5 jaar	gemiddeld 4 jr	12	

DUURZAAMHEID

Als dit Leaderprogramma 2023-2027 doorgaat zullen verschillende Leaderprojecten bijdragen aan duurzaamheidsdoelstellingen. Zeker nu een deel van de financiering vanuit de EU gekoppeld moet worden aan de doelstellingen op het gebied van klimaat, milieu, water en biodiversiteit.

AANPAK/UITVOERING

Het B&W besluit is voor RVO het bewijs dat ook gemeente Olst-Wijhe de bijdrage co-financiert in dit project. Eenzelfde voorstel wordt voorgelegd aan de colleges van Raalte en Deventer. Een brief hierover zal verstuurd worden naar de gemeente Raalte, die daarmee de aanvraag doet.

COMMUNICATIE

Als de beschikking van het RVO is ontvangen zal de Leadergroep hierover communiceren via een persbericht en 'social' media berichten via Kracht van Salland en andere mediakanalen.